

TRŽISKI TEKSTILEC

glasilo organizacije združenega dela bombažne predilnice in tkalnice - tržič

leto XVI

oktober 1975

št. 10

Uveljavljanje ustavnih zahtev v naši delovni organizaciji

Ko smo se v l. 1973 odločili o načinu organiziranja v smislu določil nove ustave, smo na zboru delegatov (zbor delegatov je enakopravno vključeval delegate vseh šestih delovnih enot) obravnavali analizo pogojev za organiziranje temeljnih organizacij združenega dela, v kateri sta bili obdelani dve varianti organiziranja, in sicer varianta enovite organizacije brez temeljnih organizacij v svojem sestavu in organizacija združenega dela s temeljnimi organizacijami združenega dela. Z večino glasov se je takratna komisija odločila, da zaenkrat ostanemo enovita delovna organizacija brez temeljnih organizacij združenega dela v svojem sestavu in ta predlog so kasneje potrdili tudi vsi zbori delavcev. Že takrat pa je bilo poudarjeno, da ta odločitev ni dokončna in da se zavedamo, da je oblika organiziranosti, za katero smo se takrat odločili, dejansko prehodna oblika k nadaljnjemu dograjevanju in izpopolnjevanju samoupravnega sistema.

Logična posledica takih stališč je, da smo v začetku letošnjega leta ponovno pričeli z intenzivnejšim delom v zvezi z realizacijo ustavnih dopolnil. Nekateri takratni problemi v zvezi z organiziranjem temeljnih organizacij združenega dela, ki so nam predstavljali oviro za novo organizacijo so do danes rešeni, ali pa so v pripravi. Gre namreč za takratno pomanjkanje zakonskih predpisov, ki pa so za vsakdanjo prakso združenega dela nujno potrebni. S področja zakonskih predpisov, ki bodo podrobneje urejali samoupravno prakso velja omeniti Zakon o združenem delu, katerega osnutek je že v razpravi (Zakon bo predvidoma sprejet v prvi polovici prihodnjega leta) in od katerega pričakujemo nekaterih konkretnih rešitev problemov, ki izhajajo iz nove samoupravne prakse. Veliko nejasnosti je uredil tudi Zakon o knjigovodstvu. Konkretno pa je dosedanje delo v zvezi z nadaljnjim uresničevanjem ustave v naši delovni organizaciji potekalo na sledeč način. V prvi polovici letošnjega leta je bila imenovana delovna skupina za izvajanje ustavnih dopol-

nil, katero zaenkrat sestavlja jo kolegijski poslovodni organ, predstavniki družbenopolitičnih organizacij, predsednik skupnega delavskega sveta in po potrebi delavci strokovnih služb. Poleg tega bodo na prvih zbore delovnih enot (predvidoma konec oktobra) izvoljeni delegati posameznih delovnih enot za zbor delegatov, kateremu bo poverjena dolžnost, da gradi vo, katerega bo pripravila delovna skupina obravnava in predlaga skupnemu delavskemu svetu. Skupni delavski svet bo končni predlagatelj sprejetih sklepov vsem zborem delovnih enot.

Delovna skupina je sprejela in potrdila mrežni plan aktivnosti, v zvezi s formiranjem temeljnih organizacij združenega dela. V planu so zajete vse potrebne naloge v zvezi s konstituiranjem temeljnih organizacij združenega dela in zajema 49 aktivnosti. Za vsako aktivnost je naveden čas trajanja (delovni dnevi) in pa odgovorni izvajalec. Izraženo v delovnih dnevih, bo do končnega konstituiranja potrebnih 197 delovnih dni. Seveda ob predpostavki, da bodo vsa dela potekala tako, kot je predvideno v mrežnem planu.

Aktivnosti, ki jih vključuje mrežni plan pa so naslednje:

1. Prikaz tehnoloških pogojev za organiziranje TOZD
2. Formiranje tržnih cen
3. Prikaz ekonomskih pogojev za organiziranje TOZD
4. Določitev in opredelitev predvidenih TOZD
5. Obravnava ekonomsko tehnoloških pogojev za organiziranje TOZD
6. Priprava in sprejem začasnih statutarnih sklepov TOZD
7. Priprava in sprejem statuta OZD in TOZD
8. Priprava materiala za predzaznambo sklepa o organiziranju TOZD v sodni register
9. Priprava materiala za vpis v register po končanem konstituiranju
10. Predlog strokovnih služb TOZD in OZD

11. Določitev strokovnih služb TOZD in OZD

12. Definiranje toka poslovnih informacij TOZD, organizacijski predpisi

13. Določitev načina obdelave poslovnih informacij

14. Razmejitev področij med službami TOZD in ostalimi službami

15. Sistemizacija delovnih mest v OZD (TOZD)

16. Izdelava predloga sistema nagrajevanja v posameznih TOZD, OZD

17. Program sprejemanja samoupravnih aktov, predpisov, pravilnikov TOZD, OZD

18. Delitev poslovnega rezultata novih investicij

19. Predlog organizacije družbenopolitičnih organizacij

20. Priprava volitev in volitve v DS TOZD

21. Priprava volitev in volitve ostalih samoupravnih organov

22. Priprava predloga samoupravnega sporazuma o združevanju TOZD v OZD

23. Priprava in sprejem samoupravnih sporazumov in ostalih dogovorov s področja kadrovske politike

24. Priprava in sprejem samoupravnega sporazuma s področja nagrajevanja

25. Priprava in sprejem samoupravnega sporazuma o načinu določanja poslovne politike OZD in TOZD

26. Priprava in sprejem samoupravnega sporazuma o investicijski politiki, najemanju in poravnavi obveznosti

27. Priprava in sprejem samoupravnega sporazuma o opravljanju združenih poslovnih funkcij za zadovoljevanje potreb delavcev

28. Izdelava stroškovnika, način evidentiranja

29. Metodologija obračuna proizvodnje z načinom vrednotenja zalog

30. Metodologija izdelave planskih kalkulacij, obračunskih kalkulacij, internih cen, prodajnih cen

31. Način izdelave prodajnega plana na ravni OZD in TOZD

32. Metodologija planiranja proizvodnje na ravni OZD, TOZD

33. Način realizacije proizvodnega plana (letnega, mesečnih) metodologija razpisa delovnega naloga za planirano proizvodnjo, za eventualne neplanirane dejavnosti, za ostala režijska in druga opravila

34. Način in metodologija finančnega plana z ozirom na organizacijo finančnega in računovodskega poslovanja

35. Metodologija finančnega poslovanja, ugotavljanje in delitev rezultatov poslovanja (pozitivnih, negativnih) poravnavanje obveznosti do dobaviteljev materiala namenjenega več TOZD, itd.

36. Organizacija skladiščne poslovanja (sporazum med TOZD)

37. Metodologija uvažanja

38. Predlog razdelitve osnovnih sredstev

39. Predlog razdelitve sredstev in virov

40. Priprava predloga in sprejem pravilnika o ugotavljanju in delitvi dohodka v TOZD in OZD

41. Priprava predloga in sprejem pravilnika o knjigovodstvu za OZD

42. Reorganizacija finančnega sektorja

43. Priprava predloga in sprejem pravilnika o odgovornosti za poslovanje v TOZD in OZD

44. Organizacija primopredaje izdelkov med TOZD

45. Priprava in sprejem samoupravnega sporazuma o delitvi otvoritvene bilance po TOZD

46. Izdelava delovnih programov združenih poslovnih funkcij in funkcij družbenega standarda (V. DE, VI. DE, okrepevalnica, počitniški dom)

47. Način in sistem finansiranja skupnih služb V. DE

48. Način in sistem finansiranja skupnih služb VI. DE

49. Metodologija obravnavanja uslug kooperantov BPT (pogodbe — preračunavanje).

Kot je iz pregleda aktivnosti razvidno, je delo v zvezi s formiranjem temeljnih organizacij združenega dela zahtevno tako z vidika vsebine aktivnosti kot tudi potrebne časa, vendar pa smo mnega, da je tako temeljito prehodno delo nujno potrebno, če hočemo, da bodo bodočim temeljnim organizacijam združenega dela zagotovljene vse tiste pravice in obveznosti, ki jih zagotavlja o. n. naloga nova ustava.

Elegija padlim

Tiho od nas ste odšli,
tovariši, v noč — brez
povratka.
V prsih teži me bolest
v namem spominu na vas.
Seme zlate čez plan
razveli ste v sestavih
jesenskih,
tiho potem ste odšli,
niste čakali plodov.
Težka je gruda sedaj
v mamljivi vročici zorenja,
bukovo listje temni,
vresje krvavo cvetè.
Sonce svobode žari
in žita po njihav so zrela.
Kje ste, tovariši, zdaj?
Iščem vas v sencah lesòv,
čakam vas sredi poljan
v žareči opoldanski uri,
čakam vas v svitanju dne.
Zarje krvave plamtè
nad svetlimi, tihimi griči —
v miren poletni večer
v vasi žanjice pojo.

Peter Levec

Program komemoracij v tržiški občini

V Tržiču — 1. novembra ob 10. uri na pokopališču;

V Križah — 1. novembra ob 8.30 ob spomeniku žrtvam fašizma. Komemoracija se bo nadaljevala na Retnjah;

Na Brezjah — 31. oktobra ob 16. uri pri domu družbenih organizacij.

Z zbora združenega dela

Zbor združenega dela je na svoji 9. redni seji 18. 9. 1975 razpravljaj in sklepal o naslednjem:

1. Občinskemu javnemu pravobranilstvu Kranj se predlaga, da vloži predlog za razlastitev zemljiškega kompleksa po zadalnem načrtu Bistrica pri Trzinu B-7.

2. Sprejet je bil odlok o delni nadomestitvi stanarine in drugi družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu.

3. Izvršni svet je pooblaščen, da v primeru nepravilno izpolnjenih pogojev za pričetek del na cesti vpadnici v mesecu oktobru 1975, začasno prenese iz sredstev negospodarskih investicij znesek din 1.000.000,— za Krajevno skupnost Lom pod Storiščem za gradnjo lomske ceste.

Prenos je možen le v primeru, če bo Krajevna skupnost Lom izpolnila vse zahtevane pogoje za nadaljnjo gradnjo te ceste.

4. Sprejet je bil družbeni dogovor o osnovah in merilih za določanje osebnih prejemkov voljenim in imenovanim funkcionarjem v pravosodju. Za podpisnika tega dogovora je pooblaščen tov. Milan Ogris, predsednik skupščine občine Trzin.

5. Osvojen je bil odlok o razveljavitvi odloka o družbeni pomoči v občini Trzin.

6. Sprejet je bil odlok o družbeni skrbi za udeležence NOV, njihove družinske članke in borce za severno mejo v letih 1918—1919.

7. Prof. Edo Roblek, stanujoč v Trzinu, Pot na Zali rovt, se imenuje za direktorja Zavoda za kulturo in izobraževanje.

8. Dano je bilo soglasje k ponovni postavitvi Marjane Adamič-Korošec za namestnika občinskega javnega tožilca Kranj.

9. Delegatsko vprašanje: Tov. Aljančič Jože, delegat BPT je postavil vprašanje, če ima občinska skupščina predvideno v srednjeročnem planu organizirati obrat družbene prehrane?

ODGOVOR:

Občinska skupščina ni pristojna za reševanje tega vprašanja, vendar pa bo to problematiko posredovala občinskemu sindikalnemu svetu Trzin.

Predsednik občinskega sindikalnega sveta Trzin, je podal informacijo o tem, da Gostinsko podjetje Zelenica namerava zgraditi objekt za tople obroke, sicer pa tudi sindikat ni dobil še nobenih potreb in zahtev. Skušal pa bo analizirati dejanske potrebe in možnosti.

Poleg navedenega so bili sprejeti še naslednji zaključki: ki so okvirni stabilizacijski programi občine Trzin:

— Predloženo analizo polletnih gospodarskih gibanj in izvajanja nalog iz resolucije o družbeno-ekonomski politiki in razvoju v letu 1975 se ugodno oceni in skupno s predloženimi stališči in zaključki v celoti potrdi in osvoji.

— Začeto akcijo je treba nadaljevati predvsem v smeri konkretizacije stabilizacijskih programov na vseh področjih, tako v sferi gospodarstva kot splošne in skupne potrošnje. Vanjo je potrebno vključiti tudi krajevne skupnosti, ki se morajo priključiti splošnim naporom za stabilizacijo in dosledno upoštevanje družbenega plana občine Trzin za leto 1975 in s tem dogovorjeni okvir porabe.

— Izvršni svet skupščine občine Trzin si bo prizadeval, da bo v okviru svojih možnosti in pristojnosti vplival tudi na oblikovanje takih gospodarskih pogojev, ki bodo podpirali prizadevanja posameznih TOZD in OZD k usklajevanju in uspešnemu razvoju. To pomeni, da se bo izvršni svet zavzemal, da bi se na republiškem in zveznem nivoju dopolnili, ali na novo sprejeli ukrepi, ki naj bi izboljšali pogoje gospodarjenja našega gospodarstva.

— Zelo priporočljivo bi bilo prikazati položaj posamezne TOZD ali OZD kompleksno in ne zgolj globalne analize; pri tem pa bi bilo treba oceniti položaj TOZD v gorenjskem prostoru in v okviru posamezne panoge. V kolikor pa zaradi zahtevnosti naloge to ne bi bilo mogoče, naj bi se take analize izdelale vsaj za tiste TOZD in OZD, ki izkazujejo slabše gospodarske rezultate.

— Več pozornosti je treba posvetiti tudi notranjim možnostim povečevanja produktivnosti in zmanjšanja stroškov ter eventualnega zmanjševanja cen, predvsem je treba pozornost posvetiti režiji v TOZD kjer so najbolj verjetne notranje težave.

— Spremljati je potrebno izvajanje stabilizacijske politike ne le v občinskem, ampak tudi v širšem družbenem okolju in opozoriti ter tudi zahtevati, da se stabilizacijska politika dosledno izvaja v celotnem družbenem življenju.

— Stabilizacija je dolgoročna naloga, ki jo je treba trajno nadaljevati, ne pa se zadovoljevati že s prvimi delnimi rezultati. Zato je potrebno stalno spremljevanje realizacije stabilizacijskih programov v delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih in na področju skupne in splošne porabe. Zato naj bi koordinacijski odbori še naprej tesno in stalno sodelovali z občinskim koordinacijskim odborom (mesečna poročila TOZD in mesečno sestajanje občinskega koordinacijskega odbora).

— Na izvoz in izvozne pogoje nimamo direktnega vpliva. Zato naj se problem izvoza, kamor sodijo tudi izvozne premije, posreduje republiškim organom, kjer naj se uredijo osnovni pogoji glede premij itd. Izvoz moramo pospešiti predvsem na vzhod in dežele tretjega sveta, politično pa moramo ustvarjati klimo v tem smislu, da moramo izvoz pospešiti, čeprav niso še urejeni vsi ostali pogoji.

— Uvoz moramo prilagoditi izvozu in zato mora biti orientiran tako, da uvoz pospešuje izvoz. Uvažati moramo le tiste surovine ali materiale, ki jih ne proizvajamo in so nujni za pospeševanje izvoza.

— Delovne organizacije, ki ustvarjajo letno 65.000 din ali manj dohodka na zaposlenega, so na meji rentabilnosti. Zato so dolžne, da izdelajo do 31. decembra 1975 sanacijski načrt, v katerem bo zaposlenim zagotovljen boljši položaj v prihodnjem letu. Med 65.000 din je le za lažjo orientacijo, vsekakor pa bo potrebna tudi primerjava med istimi ali sorodnimi panogami v občini in na Gorenjskem ter se šele na osnovi primerjanj odločiti o izdelavi sanacijskih načrtov. Pri tem je treba tudi upoštevati število in strukturo zaposlenih, kar naj se prikaže pri letnem poročilu.

— OZD ali TOZD, ki po sedanjih rezultatih nimajo posebne perspektive nadaljnjega razvoja, naj v sodelovanju z IS OS Trzin in strokovno službo upravnega organa analizirajo stanje v delovni organizaciji in sprejemajo ter izvajajo ukrepe za izboljšanje nastale situacije znotraj TOZD (Kompas — TOZD Ljubelj, Gostinsko podjetje Zelenica, Mercator TOZD Prekrba).

— Delovne org. združenega dela ter druge delovne skupnosti, ki zaposlujejo nad dogovorjeno mero (4 %) delavcev, so dolžne zagotoviti dodatna sredstva za pokrivanje infrastrukture.

— Investicijska politika se ne more obravnavati samo po vprašanju pokritih in nepokritih investicij. Pri politiki investicij moramo biti pozorni zlasti na namembnost glede na prikrivanje kapacitet in pospeševanje izvoza ter možnost sočasnega pridobivanja kadrov za izvedbo investicij.

— Tekoče gospodarjenje zahteva celovitost vprašanj, pri čemer bi morali v vsaki TOZD analizirati produktivnost našega dela: organizacija dela, izkoriščanje kapacitet, izkoriščanje delovnega časa, disciplina, bolovanja, politika nagrajevanja.

— Posvetovanje združenega dela poteka prepočasno, kar se še posebno kaže v integracijskih procesih. V občini moramo pristopiti k horizontalnim integracijam, kar bo kasneje dobra osnova tudi za vertikalna povezovanja. Po dosedanjih ugotovitvah naj bi prišlo do integracijskih procesov v kovinsko predelovalni industriji, možno pa je tudi v konfekciji. Integracijo morajo obvezno vsebovati tudi delitve programov, dela in sredstev.

— Še nadalje moramo biti pozorni na vprašanje razvoja samoupravljanja, ki je najtesneje povezano s politiko uvoza — izvoza, investicijsko in kadrovske politiko ter tekočim gospodarjenjem.

— V političnih akcijah ugotavljamo, da TOZD, ki imajo sedež izven občine, nimajo pravne in ekonomske samostojnosti. Ustava zagotavlja, da o delitvi in razporejanju dohodka odloča tisti, ki ga je

ustvaril, vendar se v praksi to ne izvaja. Tako so v slabšem pravnem ali tudi ekonomskem položaju dislocirani obrati v naši občini (Mesarija, Pekarna, PTT, ZD Trzin). Treba je proučiti predvsem pravni položaj obratov in ugotoviti možnosti za konstituiranje TOZD.

— Občinska skupščina je sprejela sklepe občinske konference ZKS Trzin, predsedstva OK SZDL in IS OS Trzin kot enotni program za izvajanje družbene akcije za stabilizacijo gospodarstva v občini, da se izvršilni organi družbenopolitičnih organiza-

cij in IS OS Trzin dogovorijo o delitvi dela in uresničevanju nalog omenjenega programa.

Slehera TOZD, OZD, SIS in KS morajo obravnavati občinski program za stabilizacijo gospodarstva, oziroma sprejeti sklepe zborov občinske skupščine Trzin v vseh svojih sredinah. Na osnovi občinskega programa za stabilizacijo gospodarstva morajo biti pregledani in dopolnjeni lastni stabilizacijski programi, katere morajo obravnavati in potrditi zbori delavcev, zbori občanov in skupščine SIS.

ITMA 1975 v Milanu

Od 6. do 15. oktobra je bila v Milanu svetovna razstava tekstilnih strojev. DITT naše OZD je organiziral strokovne ekskurzije, katere se je udeležilo 54 članov naše delovne organizacije, ki so si v treh skupinah ogledali razstavo. (10 moštrov, 29 članov DITT, 15 strokovnih delavcev pa si je razstavo ogledalo službeno.)

Mednarodna razstava tekstilnih strojev v Milanu je že sedma po vrsti. Po svojem bogatem izboru in obširnosti razstavišnega prostora je prekašala vse dosedanje tovrstne razstave, saj je razstavljavcev iz večine evropskih tovarn, ki izdelujejo tekstilne stroje, pa tudi industrije ZDA, Kanade in Japonske niso izostale.

področja tekstilne tehnologije. Prav je, da se je zaradi bližine te razstave iz BPT udeležilo večje število naših strokovnjakov. Prireditelj je predvideval, da si bo razstavišče ogledalo čez 250.000 obiskovalcev. Rezultati po zaključku bodo pokazali, kakšen uspeh je doživela ITMA 1975. V Sloveniji se predvideva po sejmu ciklus predavanja na tekstilni fakulteti.

Razstavljavci so svoje izboljšave prikazali v 27 dvorah velikanskega milanskega razstavišča, od katerega so skoraj polovico zavzemali stroji s področja predenja, v enakih delih — seveda sorazmerno manjših, pa so bili razstavljeni stroji s področja tkanja, plemenitenja in konfekcije skupno s pletenjem. Najrevnejše so bili zastopani stroji za proizvodnjo konfekcije, ker so se zahodne države odločile, da bodo le-te razstavljale vsaki dve leti na sejmu v Frankfurtu.

Na letošnji svetovni razstavi tekstilnih strojev je bilo čutiti ogromen napredek, ki vodi k skoraj popolni avtomatizaciji, k še večji produktivnosti in izboljšanju delovnih pogojev. Izreden vpliv pri tem ima vsekakor razvoj elektronike v svetu in seveda tudi v tekstilni industriji.

Za tekstilne strokovnjake je ITMA najobsežnejša razstava. Na njej je prikazan celovit napredek obsežnega

Prav bi bilo da bi tudi v BPT za širši krog članov našega kolektiva organizirali predavanje o tej pomembni razstavi.

V prihodnjih številkah našega internega glasila boste lahko prebrali podrobnejše informacije o razstavljenih novostih iz posameznih področij tekstilne stroke. Te vam bodo posredovali naši strokovnjaki, ki so bili v Milanu.

F. G.

**Sodelujte
v našem
glasilu!**

Problematika vzdrževalnih obratov

Raznolikost del, ki jih opravljajo obrati vzdrževanja, se v marsičem razlikujejo od dela in problemov, s katerimi se srečujejo ostali obrati v naši OZD. Do te razlike prihaja zaradi raznovrstnosti del, s katerimi se vsak dan srečujejo delavci teh obratov, saj je njihovo delo odvisno in obenem tesno povezano z delom v predilnici, tkalnici, oplemenitilnici in konfekciji.

Splošen problem, ki spremlja vzdrževanje, je pomanjkanje posameznih rezervnih delov, za katere smo vezani izključno na uvoz. Če določena dela ni mogoče dobiti, ga moramo narediti v naših delavnicah.

Tudi z nabavo materiala so težave, ker je največkrat mogoče uvoziti le večje količine le-tega, v takšni meri pa določenega artikla ne potrebujemo, ker bi bila s tem skladišča kmalu prepolna. Pri tem pa nastajata še dva problema, velikih količin ne potrebujemo, poleg tega pa nam bi v skladišču ležal material, in vezal sredstva, ki se ne obračajo, oziroma bi v tem primeru primanjkovalo finančnih sredstev za ostali važnejši material, ki ga za določeno obratovanje neobhodno potrebujemo.

Za vsako naročilo rezervnega dela so dobavni roki odločno predolgi. Ogledamo si primer, kako poteka določena izdoba rezervnega dela, ki je za obratovanje pokvarjenega stroja nujno potreben.

bilo, da pri tem ne omenjamo izpad obratovanja določenega stroja.

Večkrat smo v naših obratih izdelali izboljšavo, ki je bila po svoji funkcionalnosti boljša od rešitve dobavitelja. Ogledmo si samo primer belilnega stroja OMEZ, ki je od tedaj, ko je bil montiran, doživel že nič koliko konstrukcijskih izboljšav. Da so bili določeni deli resnično izboljšani, je italijanski proizvajalec teh belilnih strojev prikazal na svetovni razstavi tekstilnih strojev v Parizu, ko je pri novih strojih upošteval inovacije naših delavcev iz obeh elektro delavnic ter mehanične delavnice.

Specifičnost dela delavcev v vzdrževalnih obratih je v tem, da največkrat morajo delati ponoči ali na prosti soboto oziroma nedeljo.

Delavci namreč neradi delajo, to predvsem, ker so slabo plačane, ali pa zaradi višjih osebnih dohodkov izgubijo pravico do otroškega dodatka. Kljub težavam so delavci v res kritičnih primerih

so lahko planirani vnaprej, sprotnega vzdrževanja pa vnaprej ni mogoče planirati. Ne smemo pa pozabiti, da morajo ti obrati skrbeti tudi za svoje lastno vzdrževanje in pa vzdrževanje energetskih obratov.

V mehanični delavnici se pretežno izdelujejo rezervni deli, njihove dodelave, če so potrebne, pa v ostalih že omenjenih delavnicah.

Zlasti v zadnjem času je precej montaž novih strojev, pri katerih poleg enega ali dveh inozemskih monterjev sodelujejo tudi naši kvalificirani delavci. Največkrat so za sodelovanje potrebni delavci iz mehanične delavnice ter delavci iz obeh elektro delavnic.

b) Kadar ni padavin, tudi mošeniške hidroelektrarne ne morejo proizvajati dovolj električne energije za normalno obratovanje vseh osnovnih enot v naši tovarni. Podnevi električno energijo kupujemo, ponoči je pa nimamo kje porabiti.

Do leta 1960 se v naši delovni organizaciji nikoli ni pojavil problem pomanjkanja električne energije. Porabili smo jo sami, vso odvečno energijo (zlasti ponoči) pa smo porabili v elektrokohtlu za proizvodnjo pare. Jalovih

Treba je bilo razširiti dohod do bobnastega sušilnika za dovod dokov

oz. neefektivnih ur je bilo zlasti, ko je bilo potrebno ogrevanje, zelo malo.

Z izgraditvijo nove tkalnice smo bili primorani, da smo v sušnih mesecih električno energijo dokupovali. S preurejanjem strojev na posamični pogon in z nakupom strojev je potrebno dodatne energije vse več in več. Istočasno se je začelo zmanjševati število učinkovitih ur (ukinjanje nočne izmene in proste sobote).

Stroji v naših štirih hidrocentralah je sorazmerno staro, toda finančno stanje,

v kakršnem se nahajamo, nam obnove ne dopušča. Le dobremu vzdrževanju se lahko zahvalimo, da ti stroji obratujejo že 50 let ali več.

V kotlarni bistvenih težav ni, razen na vzdrževanju, ki jemlje več časa, s tem pa tudi denarja, ker so tudi te naprave že precej stare. Na parnem in kondenznem omrežju so težave v tem, da se popravila lahko opravljajo le tedaj, ko stroji stojijo.

Tudi klima naprave zahtevajo večje zamenjave.

F. G.

BPT v procesu združevanja dela in sredstev

Ob družbenih naporih za povezovanje gospodarstva se naša delovna organizacija ves čas aktivno odziva, saj je bilo v preteklem obdobju že več poizkusov združiti nekatere tekstilne delovne organizacije in trgovino. Do uresničitve teh poizkusov po vsej verjetnosti ni prišlo zaradi preveč splošno in načelno postavljenih ciljev združitve.

Trenutno smo pred novo odločitvijo, da se k naši delovni organizaciji pripoji delovna organizacija CIB Bovec. Razlogi, ki so pripeljali do teh razmišljanj so v tem, da gre z vidika dela tehnologije za nam sorodno delovno organizacijo, t. j. konfekcijo posteljnega perila. Iz podobne narave dela pa izhajajo skupni interesi tako glede možnosti snovanja skupnih razvojnih programov in planov, kot tudi smotrnejše in ekonomičnejše delitve dela.

Proizvodni program delovne organizacije CIB Bovec obsega:

— izdelavo posteljne konfekcije za široko potrošnjo in gostinstvo

— izdelovanje lahke oblačilne konfekcije (delovna in zaščitna oblačila za gostinske delavce)

— izdelovanje pozamentarijskih izdelkov

Z združitvijo bi dosegli ugodnejšo ponudbo, tako glede količin kot tudi asortimenta, v proizvodnem programu posteljne konfekcije bi bilo možno medsebojno dopolnjevanje v načinih izdelave, v programu gostinske konfekcije pa bi bilo mogoče v veliki meri znotraj organizacije združenega dela izdelati vse, od preje do končnega izdelka.

ti vse, od preje do končnega izdelka.

Z medsebojno izmenjavo izkušenj v tehnologiji in organizaciji in z združevanjem prodajnih poti so podane objektivne možnosti za hitrejši napredek v obeh delovnih organizacijah.

Glede na perspektive razvoja BPT naj bi ta tekkel v smeri izpopolnjevanja in širitve programa izdelkov za potrebe gospodinjstev, bi nam pripojitev 146-članske delovne organizacije bila prav gotovo že delno zagotovilo pri uresničevanju perspektivnega razvoja BPT, t. j. povečanju proizvodnje posteljne konfekcije do leta 1980 za 59 odst. oz. od sedanjih planiranih 8 milijonov m² na 12,7 milijonov m².

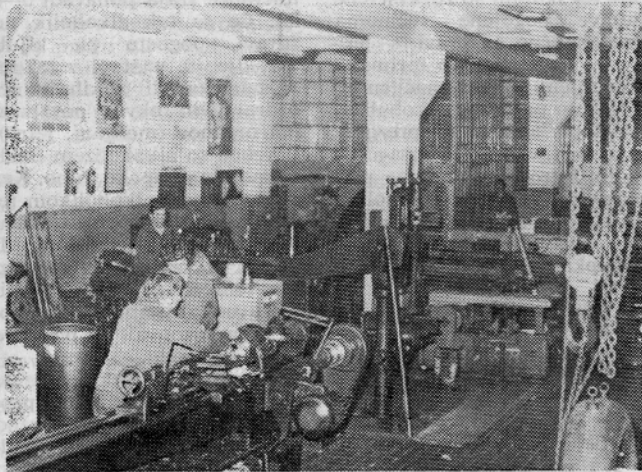
V zvezi z združevanjem obeh delovnih organizacij je

bil izdelan že prvi osnutek dokumenta za razpravo. To gradivo bo šlo v obravnavo in dopolnitve družbeno-političnim organizacijam in samoupravnim organom, material za zbor delavcev pa bo potrebno pripraviti v nekoliko skrajšani obliki in z že oblikovanimi predlogi.

Če bo na zborih delavcev prišlo do odločitve o pripojitvi CIB-a Bovec, potem bo sama združitev potekala vzporedno s formiranjem temeljnih organizacij združenega dela znotraj BPT in bo končana predvidoma v drugi polovici prihodnjega leta. Da pa ne bo večjih težav ob pričetku skupnega poslovanja, pa bo potrebno že za plan prodaje in plan proizvodnje z veljavnostjo od 1. 1. 1976 sestaviti in sprejeti začasni samoupravni sporazum.

Seja razširjenega političnega aktiva je živahno potekala

Od določene inozemske firme dobimo predračun, ki pa se običajno predolgo zdrži v banki oz. pri dobavitelju — ne nazadnje pa na carini. Medtem ko čakamo na naročeni rezervni del, ki ga rabimo, skušamo napako zasilno odpraviti, tako da stroj vseeno obratuje. Zadnje čase je za reprodukcijski material vse več težav. Večkrat se je treba resnično oznojiti, zato je tem delavcem treba dati priznanje za vložen trud.

Z ozirom na raznolikost strojev je potrebno, da so vzdrževalci resnično iznajdljivi. Lažje je z okvarami, ki se ponavljajo, večkrat pa pride do okvare, ki sploh ni predvidena. Vedno več je strojev, ki delajo na elektronski osnovi. Ni redek pojav, da je pri popravilu stroja najprej treba odkriti tovarniško tajno proizvajalca, da se določena napaka odpravi. V obratnem primeru bi bilo treba poklicati inozemskega monterja, kar bi trajalo mnogo več časa pa še dražje bi

vselej pripravljeni pomagati. Vidi se, da res čutijo s podjetjem, ker se dobro zavedajo, da s svojim delom posredno pomagajo sebi in svojim sodelavcem.

Sicer pa vzdrževalne obrate delimo glede na funkcijo dela na dva dela:

a) Vzdrževalni obrati služijo vzdrževanju ali izdelavi nekaterih strojnih delov, ki jih ni mogoče dobiti drugod in jih lahko v naših delavnicah izdelajo, ter montaži novih strojev.

b) Tudi proizvodne enote so sestavni del V. delovne enote — to so hidroelektrarne, kotlarni in klima naprave, ki prečiščujejo zrak, ogrevajo prostore, skratka, ki ustvarjajo pogoje za nemoten potek dela.

a) Vzdrževalni oddelki (mehanična, dve elektro delavnici, mizarska in avtomehanična delavnica, gradbeno vzdrževalna enota ter sedlarska in pleskarska) se pretežno delbavijo z vzdrževanjem v osnovnih obratih. Remonti

Stališča o usklajevanju sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja z ustavo SFRJ

Predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije je na 16. seji, 15. oktobra letos, obravnavalo potek usklajevanja zakonov o pokojninskem in invalidskem zavarovanju Jugoslavije oziroma sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja z ustavo SFRJ. Na osnovi predloženega gradiva je sprejelo naslednja stališča in sklepe:

1. Predsedstvo v celoti sprejema ugotovitve, mnenja in predloge udeležencev sestanka, predstavnikov družbenopolitičnih organizacij, gospodarske zbornice SRS, republiškega sekretariata za delo, skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja SRS in inštituta za delo SRS od 4. aprila in 1. oktobra 1975.

2. Predsedstvo posebej izpostavlja ugotovitev, da sedanji sistem in zvezni zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ni zasnovan na načelih nove ustave, zaradi česar je treba začeti temeljit proces vsebinskega usklajevanja tega sistema z ustavo. Določene rešitve za to področje mora vsebovati že zakonodaja o združenem delu, da bo ta del socialne varnosti delavcev nerazdeljen del in nadaljevanje delovnega procesa ter delavčevega položaja v združenem delu.

Predsedstvo RS ZSS zato predlaga, naj zvezna skupščina določi nov rok, ker vseh nučnih vsebinskih sprememb v sistemu pokojninskega in invalidskega zavarovanja ni mogoče opraviti mimo zakonodaje o združenem delu in brez potrebnih analiz in ocen o nadaljnjih družbenoekonomskih in političnih odnosih.

Pristojni organi in strokovne službe v federaciji in republiki naj izdelajo akcijski načrt strokovnih opravil ob upoštevanju potrebe po političnem ocenjevanju rešitev in dilem, kar naj omogoči, da bo naloga uspešno opravljena v določenem roku. Akcijski načrt naj vsebuje konkretizacijo nalog (nosilce in roke), ki jih je treba opraviti v federaciji, republikah in avtonomnih pokrajinah ter samoupravnih interesnih skupnostih pokojninskega in

invalidskega zavarovanja.

3. V roku, določenem z ustavnim zakonom, to je do 31. 12. 1976, naj se izvede skladno s prejšnjim stališčem, najnujnejše uskladitve zakona. Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije bo o predlogu, ko bo le-ta pripravljen, posebej razpravljal in zavzel v zvezi z njim stališča. Dosedanje predloge v informaciji zveznega komiteja dela in zaposlovanja pa sprejema predsedstvo le kot informacijo o nekaterih vprašanjih, ki jih je treba razrešiti že v letu 1976.

4. Stališča predsedstva je, da med naloge za uskladitev zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju z ustavo v letu 1976 ni mogoče vnesti novih pravic. Take pobude je treba obravnavati v okviru globljih uskladitev sistema z ustavo. V sedanjih naporih za stabilizacijo gospodarstva pa tudi ni mogoče širiti pravic in z nezadostno proučenimi rešitvami obremenjevati združenega dela z novimi obveznostmi.

V tej fazi alkoholne bolezni se pri alkoholiku pojavljajo različni simptomi alkoholizma, zdravstvene, socialne in ekonomske narave. Alkoholizem povzroča hude osebnostne okvare, ki se kažejo v socialnem vedenju alkoholika in njegovem propadanju na družbeni lestvici. Ena od pomembnih značilnosti je, alkoholikova nagnjenost k lažem.

Motnje alkoholikove osebnosti, ki se kaže v patološkem vedenju, poteka v dveh fazah:

1. faza uničevanje družine

V tej fazi si alkoholik še prizadeva, da navzven v družbi in na delu varuje svoj ugled in da prikriva svojo odvisnost od pijače. Toda doma tega ne zmore več pa pride do konfliktov v družini, do črbožanja in končno do razpada.

2. faza družbenega propadanja

Za to fazo je značilna izguba družbenega ugleda, izguba delovnega mesta in splošno socialno propadanje.

1. Alfa-alkoholiki;

tj. rabijo alkohol za odpravljanje telesnih in duševnih težav. Raba alkohola pri tej skupini presega družbeno dovoljeno in sprejemljivo mejo, vendar pa pri tej skupini še ne nastopa izguba kontrole in nesposobnosti za abstinenco, vendar alfa-alkoholiki lahko postopoma zabredejo v hujše oblike pitja alkoholnih pijač.

2. Beta-alkoholiki;

v tej skupini so zdravstvene težave pogojene večinoma metabolično se pravi s prehranskim deficitom (primanjkovalom), ki je značilen za enolično prehrano alkoholika. Nastopi lahko tudi prezgodnja smrt, vendar če beta-alkoholik hitro in nenadoma preneha z uživanjem alkoholnih pijač, se ne pojavijo simptomi abstinence (skupka bolezenskih pojavov). Tudi beta alkoholizem se utegne še naprej komplicirati in razviti gama ali celo v delta-alkoholizem.

Vendar obstaja tudi določeno število primerov iz te skupine, ki vse življenje ostanejo beta-alkoholiki.

3. Gama-alkoholiki;

su hujša vrsta alkoholikov. Ko alkoholik iz te skupine izpije prvi kozarec, se ne more več kontrolirati, vendar pa še vedno lahko abstiniira, ne da bi se pojavil abstinence sindrom.

4. Delta-alkoholiki;

pri teh se v nasprotju z gama-alkoholiki kaže nesposobnost abstiniranja, vendar zmorejo skorajda v vsakem primeru kontrolirati količino porabe alkohola. Značilno za to skupino je, da so nenehno pod vplivom alkohola, da med delom morda pazijo, da bi se ne napili huje. Mnogi med njimi se potem — kot za kompenzacijo opijajo zvečer.

Jellinek meni, da je poleg že omenjenih vrst mogoče opredeliti še celo vrsto drugih alkoholikov s posebnimi specifičnimi karakteristikami. Opisal je tudi še epsilon-alkoholizem, tj. periodični alkoholizem, ki ga po Evropi in Latinski Ameriki pogosto imenujejo DIPSOMANIJO.

Po 10—15 letih se pri alkoholikih, če se ne zdravijo, pojavljajo posamezni fenomeni, ki kažejo, da prehaja alkoholizem v kvalitativno novo fazo.

Alkoholik se hudo opije že po majhnih količinah alkoholnih pijač, psihično pa kaže težke osebnostne okvare. Počuti se hudo bolnega, slabotnega in izčrpanega, toži o boleznih želodca, jeter in srca, a se zelo težko oklene misli, da je pri njem napredovala bolezen alkoholizma.

Pri alkoholikih se v tej fazi dogaja ravno nasprotno od tistega, kar se je dogajalo v samem začetku — toleranca do alkoholnih pijač začne upadati. Ta faza z upadanjem tolerance traja ponavadi 5—6 let. Če se tak alkoholik ne zdravi, pogosto pa kljub zdravljenju, nastopi v tej fazi smrt zaradi težkih in neozdravljivih okvar posameznih organov (možgani, jetra).

Nekoč so alkoholizem imeli za moralno napako, hibo. Ker je ravnanje z alkoholikom temeljilo na takšnem stališču je razumljivo, da niti mislili niso na zdravljenje alkoholizma, temveč so proti alkoholiku uvedli disciplinski postopek, ga kazonvali ali pa ga je družba zavrgla.

V zadnjih desetletjih se je znanstveno gledanje na problem alkoholizma bistveno spremenilo. Uvideli so, da alkoholik ne pije zato, ker to želi, temveč zato, ker se je pri njem razvila bolezenska odvisnost od alkohola v taki meri, da mora piti. Če preneha piti, se pojavljajo razne težave v takih obliki t. im. abstinence bolezni.

Kaj moramo vedeti o alkoholizmu

Glavna sestavina alkoholnih pijač je etilni alkohol. Poleg določene količine alkohola in vode vsebujejo alkoholne pijače neznatne količine drugih sestavin, ki so več ali manj nevarne. Večina teh sestavin je dodanih namenoma, da bi alkoholni pijači dale poseben okus, barvo ali videz. Iz pijače alkohol zelo hitro pride skozi sluznico želodca in črevesja v krvni obtok. S krvjo pride v jetra iz jeter pa ga kri raznese po celem telesu. Ko pride alkohol do možganov, gre v možganske celice in povzroča motnje njegovih funkcij. Te motnje se kažejo v delovanju ravnotežja, govora, sluha, mišljenja itd. Če je količina alkohola v krvi večja pride tudi do alkoholne nevarnosti.

Napačno je mnenje, da lahko pospešimo streznitev s kratkotrajnim spanjem, s črno kavo ali pa z mrzlo prho. Npr. če srednje pijan voznik leže spat in prespi 8 ur, bo po prebujenju še vedno imel v krvi večjo količino alkohola, kakor pa ga v prometu dopušča naš zakon.

Nastane tudi vprašanje, ali je pijanstvo bolezen ali ne?

Brez dvoma stanje pijanosti ni normalno, pri hujših oblikah pijanstva pa je potrebna tudi nujna zdravniška pomoč. Celo smrt zaradi zastrupitve z alkoholom ni redka.

Ceprav je pijanstvo pri alkoholikih zelo pogosto, pa vendar ni v neposredni zvezi z alkoholizmom. Mnogo ljudi se opije enkrat ali večkrat v

življenju ali pa še pogosteje pa vendar ne postanejo alkoholiki. Toda, če se kdo opije pogosto je to eno najzanesljivejših znamenj, da se pri njem razvije alkoholna bolezen.

V pijanstvu pride do raznih nevarnosti in nezgod, ki prizadenejo predvsem pijanega človeka in njegovo družino, neugodno pa vplivajo tudi na družbo. Lahko rečemo, da je pijanstvo posledica akutne zastrupitve z etilnim alkoholom, da je to začasna psihična ali fizična bolezen in da lahko zelo neugodno vpliva na posameznika, na njegovo družino in vso družbo.

Kaj je alkoholizem?

Če kdo začne uživati alkoholne pijače čez mero in redno, če pije alkoholne pijače in postane od alkohola odvisen, ali izgubi možnost kontrole nad količino zaužite alkoholne pijače, oziroma če izgubi sposobnost za abstinenco, čeprav za en sam dan, tedaj govorimo o alkoholizmu. Ponavadi se alkoholna bolezen omenja kot kronični alkoholizem čeprav to ni potrebno, ker ne gre za akutni alkoholizem.

Kronični je vsak alkoholizem.

Kako se razvije alkoholizem?

V največ primerih se alkoholizem pojavlja na osnovi navade, ker se posameznik še z malega privaja na uživanje alkoholnih pijač. Če se temu pridružijo še kakšni družinski problemi in druge življen-

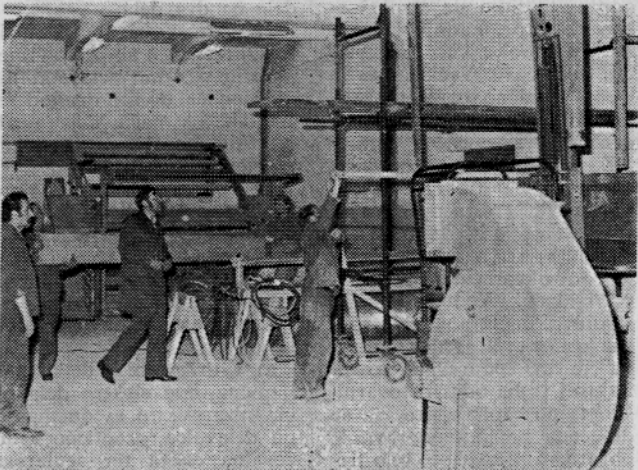
ske težave, se alkoholizem razvije še mnogo lažje. Takšen posameznik bo v alkoholu iskal sprostitev notranjih napetosti, ki jih izzevoje življenjske težave.

Poudariti je potrebno, da otroci iz družin alkoholikov dostikrat postanejo alkoholiki. Vzgoja v alkoholiziranem okolju neugodno vpliva na razvoj osebnosti. Skoraj 80 % alkoholikov pride iz družin, v katerih je eden od ožjih članov družine alkoholik.

V naših krajih pride človek do prvih stikov z alkoholom v največ primerih že v prav zgodnjih otroških letih, najkasneje pa v dobi pubertete. Mlad človek, ki sprva uživa alkoholne pijače z namenom, da bi se istovetil s prijavaj nanje čedalje bolj.

Te faze v uživanju alkoholnih pijač še ne moremo imenovati alkoholizem, v tej fazi se navadno govori o predhodni fazi. Za to fazo je značilno, da toleranca (odpornost) proti alkoholu raste, tako, da tak človek prenese čedalje večje količine alkohola. Končno pride do točke — alkoholizem. Tedaj se pri alkoholikih v večjem številu pojavljajo alkoholne amnezije. To se pojavi, ko se opit človek po streznitvi ne spominja natančno vsega, kar se je dogajalo dokler je bil pijan.

Odtlej ostane toleranca za alkohol nespremenjena ter se ne poveča, alkoholik pa vrsto let prenaša določeno količino alkoholnih pijač.

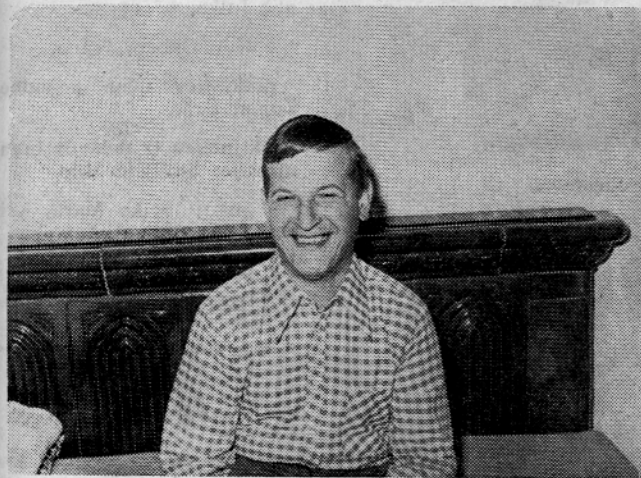
Montaža novega strižnega stroja za kosmatene tkanine hitro napreduje

Obisk pri naših upokojencih

S pismom se nam je oglašil Mirko Vovnik iz Križev št. 42. Zanima ga, kako teče življenje v tovarni, zato je prosil, da bi mu pošljali Tekstilca. Njegovi želji smo ustregli, saj sem ga obiskal na njegovem domu, seveda sem mu izpolnil tudi željo glede Tržiškega tekstilca.

Mirko je za upokojenca še zelo mlad, saj se je rodil 25. februarja 1949. leta v Trzinu, vendar zaradi svoje invalidnosti skoraj ne more iz hiše.

me začno peči oči. Rad gledam tudi televizijski program, včasih pa pomagam sestram, ki se še vedno najraje ukvarjata z vezenjem.

»Zanima me, kako da ste prišli na zamisel, da prek Tekstilca ponovno navežete stike s svojimi nekdanjimi sodelavci?«

»Slučajno mi je prišel v roke Tržiški tekstilec. Ker se mi je zdelo branje zanimivo, mi je prišlo na misel, da bi pisal na uredništvo in prosil, da bi mi pošljali ta mesečnik Sicer pa večkrat premišlujem o nekdanjih pestrih treh letih, ki sem jih preživel med vedno prijaznimi tovarišči.«

»Kdaj ste se zaposlili v BPT?«

»Z mojo zaposlitvijo so bile težave, ker sem bil slabega zdravja. Končno sem se 1968. leta zaposlil v predilnici, kjer sem do leta 1971 zbiral cevke. Zelo sem bil vesel, ko sem bil sploh sprejet na delo.«

»Kako ste se razumeli s svojimi sodelavci?«

»Takrat je bil vodja skladišča tov. Jakopin, ki pa je sedaj tudi že upokojen. S sodelavci smo se vseskozi dobro razumeli pa tudi pomagali so mi, če so le mogli.«

»Kdaj so vas invalidsko upokojili?«

»Moje zdravstveno stanje se je iz dneva v dan slabšalo. Sodelavke so mi večkrat morale pomagati, ko sem na poti domov izgubil ravnotežje, pa tudi delal sem le s težavo, zato me je invalidska komisija leta 1971 upokojila.«

Čeprav pokojnina ni velika, sem z njo zadovoljen, saj mnogo ne rabim.«

»S čim si krajšate dan?«

»Ko sem bil upokojen, sem se zaradi mirovanja preveč zredil, zato sem začel vsak dan telovaditi. Veste, ne morem vseskozi samo brati, ker

Šele deset dni imamo karnarčka pa moram priznati, da smo že vsi navezani nanj, saj tako lepo poje, pa še to — nikoli ne miruje.«

»Kateri je vaš konjiček?«

»Značke tudi zbiram, saj jih imam že okrog 250, pa znamke so tudi moj hobi. Včasih pride kdo od kolegov, s katerim menjava to robo, več so mi jih pa tudi podarili. Kadar je lepo vreme, se rad sprehodim po dvorišču ali pa nakrmim zajce in dva morskara prašička, ki ju tudi imamo.«

V življenju je toliko majhnih stvari, ki človeku krajšajo čas, samo znati jih je treba gledati in se z njimi ukvarjati pa dan ni tako grozno dolg.

Še žive ljudje, ki imajo to lastnost, da imajo veliko srce. Ena takih je Mirkova mama, ki se razdaja — za vse, za moža in odrasle otroke. Vsem mora pomagati, vse oblačiti, vse negovati. Samo nekaj jim lahko daje, svoje veliko srce in ljubezen, saj je samo njihova in njena.

F. G.

Prazniki slovenskih občin

Izvršni odbor Skupnosti slovenskih občin nam je poslal informacijo, da bo novembra letos izšla knjiga »Prazniki slovenskih občin«. Ker želimo, da bi bilo čimveč naših delovnih ljudi obveščenih o aktualnosti tega zbornika, vam posredujemo kratek vsebinski opis.

V novembru bo izšel zbornik Prazniki slovenskih občin, posvečen 30. obletnici zmage nad fašizmom in 30. obletnici osvoboditve naše domovine.

Zbornik izdaja Skupnost slovenskih občin. Za pripravo in natis zbornika je bil sklenjen poseben dogovor s skupščinami slovenskih občin in mesta Ljubljane, ki so tudi izbrale avtorje in nato v sodelovanju z družbenopolitičnimi organizacijami sestave verificirali. Poleg avtorjev, ki so jih sestavljali udeleženci in urejanju zbornika so sodelovali tudi drugi, znanstveni sodelavci in poseben uredniški odbor. Zbornik obsega poljudnostrokoven opis vseh dogodkov, ki so bili izbrani za občinske praznike in praznik mesta Ljubljane, avtorji pa so po svoji presoji vtakali v opisovanje tudi dogajanja pred dogodki in po njih ter dali s tem širši vpogled v zgodovino našega revolucionarnega gibanja in narodnoosvobodilne borbe.

Zbornik je opisan mozaik dogodkov iz naše revolucionarne preteklosti, saj posega z opisi praznikov, npr. prav v čase protifašističnega boja v Marežigah v letu 1921, spopada revolucionarnega delavstva z orjunaši v letu 1924 in revirske stavke leta 1934

ter prek ustanovitve in organiziranja Osvobodilne fronte, formiranja prvih partizanskih enot, organizacije ljudske oblasti pa vse do osvoboditve in zadnjih bojev v drugi svetovni vojni na našem ozemlju.

To je prva publikacija pri nas, v kateri bodo predstavljene vse slovenske občine skozi dogodke posebnega pomena, ki so bili izbrani za občinske praznike, in tudi prva, ki na tak način obravnava in osvetljuje del naše revolucionarne zgodovine in s tem daje bogat prispevek k oživilju tradicij narodnoosvobodilnega boja in revolucionarnega delavskega gibanja.

Zbornik je bil izbran med tiste publikacije v letošnjem jubilejnem letu, ki bodo imele posvetilo, da so izdane v počastitev 30. obletnice osvoboditve.

Zbornik je rezultat prizadevanj vseh slovenskih občin in mesta Ljubljane, organov Skupnosti in nad 60 neposredno angažiranih sodelavcev.

Želimo, da bi ta publikacija prišla med čim širši krog naših delovnih ljudi in občanov. Šolam in mladini bo zbornik koristen učni pripomoček pri obravnavanju zgodovine revolucionarnega delavskega gibanja in narodnoosvobodilne borbe, delovnim organizacijam, krajevnim skupnostim, družbenopolitičnim organizacijam in drugim pa naj bi služil še posebej kot spominsko darilo zaslužnim delavcem, delegatom idr. ob raznih spominskih, jubilejih in podobnih priložnostih, vsakomur pa bo tudi lepa dopolnitev njegove knjižne zbirke.

Prednaročniška cena zbornika je 100.— din, prednaročila pa sprejemamo do 10. novembra 1975 na naslov: Skupnost slovenskih občin, Ljubljana, Cankarjeva c. 5, žiro račun št. 50101-678-48155.

Novosti na policah tržiške knjižnice

Helen Keller:
ZGODBA MOJEGA ŽIVLJENJA

Z izdajo knjige Zgodba mojega življenja je Prešernova družba želela v mednarodnem letu žensk počastiti spomin na dve pomembni osebnosti, ki ju občuduje in spoštuje ves kulturni svet: na slepo in gluho avtorico knjige, genialno Helen Keller in na njeno prav tako genialno učiteljico, zvesto prijateljico in spremljevalko Anni Sullivan. V knjigi nam tako učenka kot učiteljica — vsaka s svoje strani — pripovedujeta o tem, kar sta doživljali med učenjem, pa tja do leta 1902, ko je bila dvaindvajsetletna Helen Keller že sredi študija na univerzi, kjer je dve leti pozneje tudi diplomirala.

Po Zgodbi mojega življenja je ameriški režiser Arthur Penn z dokumentarno natančnostjo posnel umetniški film Čudodelka, ki smo ga gledali tudi pri nas in ki nam pripoveduje o Heleninem in Aninemu življenju do trenutka, ko je učiteljica uspešno odprti dvojno pregrado učenke prizadevnosti in usmeriti njen korak v svet človeške dediščine — v sporazumevanje z besedami.

Alcide CERVİ:
MOJ IH SEDEM SINOV

To je zgodba o preprostih italijanskih kmetih, ki so se po svojem lastnem preudarku znali upreti fašističnim oblastnikom. Alcide Cervi je bil med fašistično vladavino neuk kmet, ki je živel in delal, kot je »bog dal«. Ko je padel protiljudski režim, so bili Cervijevi sedmi sinovi z očetom vred pripravljani na boj z orožjem v roki. Pomagali so zavezniškim vojaškim beguncem, dajali so jim obleko in hrano. S tvegano akcijo so jih precejšnje število rešili celo iz taborišča v Fossoliju. Pošljali so jih na južno bojišče, z nekaterimi pa so ustanovili prvo partizansko četo. Bili so za zgled svojim zemljakom, toda bili so hkrati trn v peti fašistično razpoloženi gospodi. Ponoči 25. novembra 1943. leta so jih napadli fašisti. Obkolili so domačijo in jo zažgali, njih pa odvedli v zapor v Reggio, kjer so jih ustrelili kot talce 28. decembra.

Svoje življenjske zgodbe Cervi ni napisal sam. Narekoval je, toda v istem slogu in z istimi klenimi izrazi preprostega italijanskega kmeta jo je zabeležil pisatelj Renato Nicolai.

Janez Švajncер:

MED KOLOVOZI

V svojem kratkem romanu Med kolovozi se pisatelj loteva izrazito kmečke problematike, kar predstavlja danes že pravo posebnost, saj velike večine naših sodobnih piscev takšna problematika tako rekoč sploh več ne zanima ali pa vsaj ni v središču njihove pozornosti.

V knjigi Med kolovozi pripoveduje Švajncер o Krajnikov družini, o Matjažu in Berti, o njunih šestih hčerah ter o njihovem ne ravno najbolj trdnem, a tudi ne siromašnem domu visoko v hribu.

Švajncерjevo pisanje je preprosto in mestoma razgibano s slikovitimi opisi kmečkih opravil, kot na primer kopanje krompirja, obiranje korne, ličkanje in podobno, kar postaja zadnje čase bolj podobno etnografskim zanimivostim.

Lothar-Günther Buchheim:

PODMORNICA

Sodobni nemški pisatelj Buchheim, udeleženec druge svetovne vojne, je v svojem vojnem romanu z naslovom Podmornica opisal najhujše spopade med nemškimi podmornicami in angleškimi rušilci pozimi leta 1941. Knjiga obsega dnevniško natančne opise napetih dogodkov, ki jih je doživela posadka neke nemške podmornice na bojnem pohodu. Posadka se bori ne le z nasprotnikom in njegovimi ladjami, ampak tudi s podivjanim morjem, notranjo stisko in strahom pred smrtjo.

Čeprav je Podmornica vojni roman, pa je v svoji vsebini v bistvu protivojni. Ob preštivilnih grozotah, ki jih osebam v romanu naprti druga svetovna vojna, ob mnogih pretresljivih smrtih, ob mnogih nečloveških naporih in mukah se mora vsakdo vprašati: Zakaj? Čemu vse to? Zakaj prelita kri, zakaj zgoreli in utopljeni ljudje?

Dolg

Ze kdaj?

Včeraj in danes so padli.

Za kaj?

Za jutri bi radi živeli.

Lepljiv je dolg krvi drobu nerojenih src, ki vendarle raste v novo življenje.

Kipi in ustvarja to novo življenje. Ustvarja v svobodi in hoče čim več.

»Na žuljih in trnjih, na grudasti krtnji, za tvoje in svoje smo nekdanj živeli.

Za jutri, ki vstaja v novo življenje smo umrli, dajali vse — še svoja življenja.

Dolžni ste nam, žuljavim in umrlim, za novo porajajoče življenje!

F. G.

Oglašajo se upokoјenci

Uredništvu je poslal pismo Adolf Debeljak, naš upokoјenec. Piše, da je bil zelo presenečen, ko ga je ob 90-letnici podjetja ob ogledu naših obratov v vprašanji presenel »tisti reporter ali kako že«.

Opravičuje se, da je bila njegova izjava preskromna, ker je zaradi presenečenosti marsikaj pozabil povedati. Zato prosi, da bi se nekdo iz

uredništva oglasil pri njem, da bi se obširneje pogovorila o težkem življenju nekdanj.

Na koncu svojega pisma se pristrčno zahvaljuje za objavo svoje izjave v našem internem glasilu.

»Tovariš Debeljak, kmalu na svidenje na vašem domu v Bistrici pri Trziču!«

Uredništvo

Vojaki nam pišejo

Zopet se nam je oglasil Boris Sinigoj, ki služi vojaški rok v Strumici. V pismu nam opisuje, kako je preživljal tako željno pričakovane dopustniške dneve. Na dopustu je bil ravno v času, ko je bilo življenje v Trziču najbolj razgibano, saj je bila takrat tradicionalna »Šušarska nedelja«, pa še delavci naše OZD so teden za tem proslavljali 90-letnico obstoja tovarne.

Veslje mu je grenilo le to, da skoraj ni imel kaj obleči. Ko je namreč doma skočil v civilne hlače, so mu bile te mnogo preširoke.

»Kmalu na svidenje, Boris, pa oglašaj nam se še kaj, morda boš komu, ki hoče postati čimbolj vitek, posredoval recept za shušanje!«

Uredništvo

Izžrebani reševalci

V uredništvo je prispelo 67 rešitev nagradne križanke, med njimi je bilo 57 pravilno rešenih, izmed katerih je žreb določil naslednje dobitnike nagrad:

1. nagrado 50 din prejme **Tinka Mozetič** iz obračunske pisarne,

2. nagrado 40 din prejme **Andrej Šega** iz elektro delavnice,

3. nagrado 30 din prejme **Zvonka Švab** iz skupnih služb,

4. nagrado 20 din prejme **Ivana Drobnič** iz konfekcije,

5. nagrado 10 din prejme **Peter Gladek** iz belilnice.

Uredništvo

Oglasa

Ugodno prodam trajno žarečo peč (küppersbusch) in dobro ohranjen štedilnik na trdo gorivo »Gorenjek«.

Naslov dobite v uredništvu!

Prodajam šele leto staro, malo rabljeno termoakumulacijsko peč firme AEG.

Vili Perko — garaža

Naše mamice

Marija Kavedžič je 7. septembra 1975 rodila deklico, **Muharema Delić** 26. septembra, **Ana Štefe** 30. septembra in **Amalija Ropret** 2. oktobra — vse deklice.

Naše iskrene čestitke!

Uredništvo

Varujmo se nezgod

V mesecu septembru so se pripetile naslednje obratne nezgode v OZD BPT Trzič.

1. Stane Vidmar, zaposlen v transportni skupini, je padel pri izstopu iz prikolice proti tlom, ker mu je spodrsnilo, pri tem si je poškodoval desno nogo.

Vzrok: Naglica pri delu.

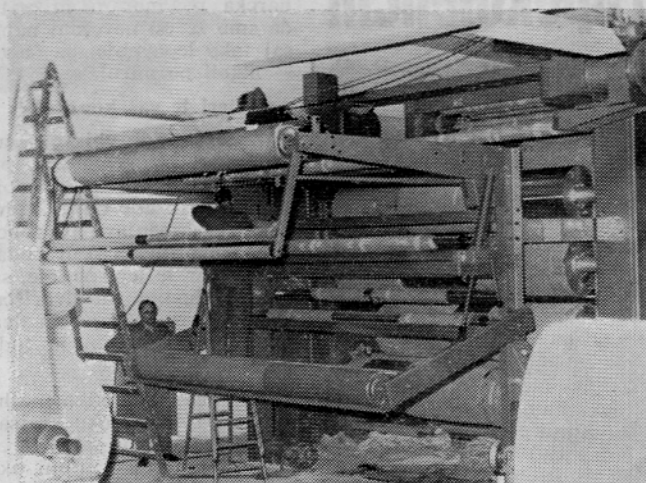
2. Ernestina Železnikar, zaposlena v obratu predilnice, si je pri nakladanju loncev (na raztezalkah) poškodovala palec desne noge.

Vzrok: Nevaren način nakladanja.

3. Matija Radon, zaposlen v mehanični delavnici, si je pri popravilu stroja pri vzvodnem elementu ranil prstanec leve roke.

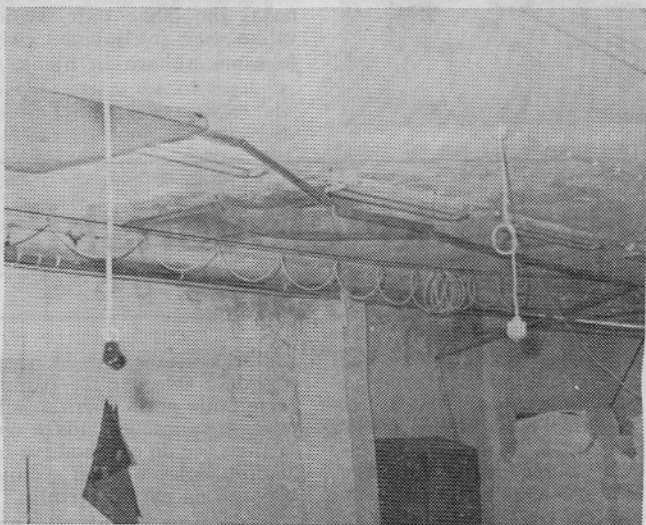
Vzrok: Naglica pri delu.

4. Franc Mali, zaposlen v obratu tkalnice, si je pri snemanju avtomata s tkalskega stroja poškodoval levo roko.

Bobnasti sušilnik bo kmalu začel obratovati

Foto-vesti

V konfekciji si takole pomagajo pri lovljenju deževnice

Vzrok: Nevaren način dela.

5. Peter Plajbes, zaposlen v mizarski delavnici, si je pri žaganju deske poškodoval sredinec desne roke. Vanj se mu je zadržala šaga.

Vzrok: Tega je težko oceniti!

Zahvali

Vsem sodelavkam in sodelavcem oddelka navijalnice se najtopleje zahvaljujem za spominsko darilo ob mojem odhodu v pokoj.

Želim vam še mnogo delovnih uspehov. Enako celotnemu kolektivu.

Anica Šinigoj

Odboru za družbeni standard in sindikalni organizaciji se v času moje boleznii iskreno zahvaljujem za denarno pomoč.

Sodelavcem iz tkalnice pa hvala za obisk in bodrilne besede.

Rozi Stritih

v vzdrževalno energetske obrate: Hrovatič Rudi in Stomenova Đina — iz Poreča,

v skupne službe: Livk Kristina iz Poreča.

V istem času pa so odšli iz podjetja naslednji:

samovoljni izstop: Todorovič Jelena, Paurevič Mara, Lombar Marija, Meglič Danica,

sporazumna odpoved: Jeglič Julka,

v JLA: Gaberc Franc,

prekinitve učne pogodbe: Zupan Erik,

izključitev iz delovne organizacije: Smiljič Mile,

v pokoj: Selko Mara, Kristan Ana, Sinigoj Ana,

v invalidski pokoj: Purgar Peter.

Izreki

Človek mora izginiti, kar naprej pa biva človeštvo in z njim bo ostalo, kar je storil človek.

France Prešeren

Svet bi bil skoro popoln, če bi lahko slabe ljudi spremenili v dobre, dobre v zanimive.

Tennessee WILLIAMS

Človek je rojen zato, da dela, da trpi in da se bori, kdor tega ne dela tako, mora propasti.

Nikola TESLA

Nobena stvar ne naredi človeka srečnejšega kot njegovo lastno prepričanje, da je naredil najboljšo, kar je mogel.

Mihailo PUPIN

Dovoljeno je biti nekaj več kot drugi, ni pa dovoljeno hoteti biti nekaj več.

Robert MUSIL

Noben človek ni OTOK, povsem sam zase, vsak človek je kos CELINE, del kopne zemlje, če MORJE odplavi grudo prsti, je EVROPE manj, prav tako, kakor da je bil RTIC, prav tako, kakor da je bilo posestvo tvojih prijateljev ali tvoje lastno, ob smrti vsakega človeka je mene manj, kajti vključen sem v ČLOVEŠTVO. In zato nikdar ne pošiljaj vpraševaj, komu zvon zvon: zvon ti tebi.

John DONNE

Kadrovske novice

V mesecu septembru so v naše podjetje prišli naslednji delavci:

v tkalnico: Mrak Matilda iz Poreča, Bertancelj Vida, Kubot Francka, Marinič Ružica — vse iz Poreča, Ševič Marko iz JLA,

v oplemenitilnico: Šajnič Viljem,

v konfekcijo: Draksler Heida in Sajovic Zaga iz Poreča,

»Tržiški tekstilec« — glasilo delovne skupnosti Bombažne predilnice in tkalnice Trzič — ureja uredniški odbor: Lončar Janez, Seidel Vladimir, Fornazarič Stanko, Švab Anica, Eržen Vlasta, Cerar Franc, Markun Alenka, Rakovec Cirila, Herak Marjan, Sarabon Franci, Mrak Marjeta, Peternelj Štefka. — Glavni in odgovorni urednik Furlan Janez — Naslov uredništva: BPT Trzič 64290. Telefon 50-340 int. 90 — Tisk GP Gorenjski tisk Kranj v 1450 izvodih — Glasilo izhaja enkrat mesečno — List dobijo člani kolektiva brezplačno. — Glasilo je po 7. točki I. odstavka 36. člena Zakona o obdavljenju proizvodov in storitev v prometu, Uradni list SFRJ št. 33/72, prosto plačila prometnega davka.